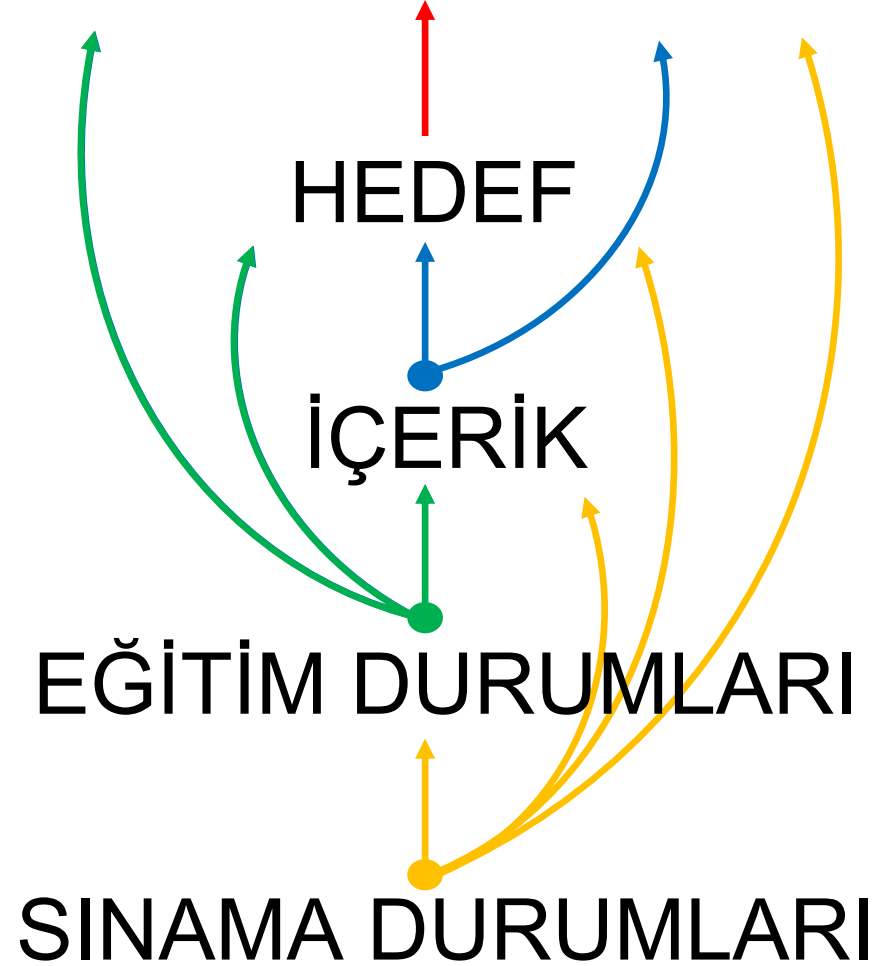

2026 MEB-AGS
EĞİTİMİN TEMELLERİ ve TÜRK MİLLİ
EĞİTİM SİSTEMİ

BULUT VURDUM

HOŞGELDİNİZ

ÖĞRENCİ İLGİ VE İHTİYAÇLARI

Öğretim İlkeleri

Hedefe / Kazanıma Görelilik

- Eğitim-öğretim süreci boyunca atılacak her adımın **ÖNCELİKLE** hedeflere uygun olması gerekir.
- Öğretim ilkeleri içerisinde **en önemli** olanıdır. Çünkü **hedef** programın belirleyici olan **ana ögesidir**.
- Öğretim sürecinde öğrenciye kazandırılması gereken nitelik her neyse, seçilen **yöntem** ya da **teknik**inde öncelikle bu amaca hizmet etmesi **en önemli** kriterdir
- Atılan her adım öncelikle hedeflere göre belirlendiğinden bu öge aynı zamanda **eşgüdümü** de sağlar.

Öğrenciye Görelilik (Düzeye Uygunluk)

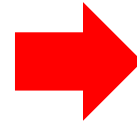
❖ Öğretim etkinlikleri planlanırken ve gerçekleştirilirken;

- Öğrencinin **gelişim dönemini, ilgi, istek, yetenek, ön bilgilerini, hazırbulunuşluk düzeyini, cinsiyet, yetenek, boy, kilo** gibi bireysel farklılıkları dikkate almak **öğrenciye görelilik / düzeye uygunluk** ilkesinin bir gereğidir.
- Bireysel farklılıkları dikkate alarak herkesin öğrenmesini sağlamak için **en etkili yol farklı yöntem ve teknikler** uygulamaktır.
- Bu durum aynı zamanda programın **bireysel temeliyle** ilgilidir.

Öğrenciye Görelilik (Düzeye Uygunluk)

- Öğrenci düzeyine uygunluk ilkesinin bir gereği olarak **farklı yöntem ve teknikler** uygulamış ve böylece herkesin **derse katılmasını sağlamış** bir öğretmen aynı zamanda **disiplin sorunlarını önlemede** de en etkili adımı atmış olacaktır.
- Bütün öğrencilerin **derse aktif katılımını sağlamanın ön koşulu** her birinin ilgi ve ihtiyaçları, yetenekleri, zeka alanları, düzeyleri ve gelişimsel özellikleri gibi bireysel farklılıklarına hitap edebilmektir.

Öğrenciye Görelilik
(Öğrenci Düzeyine Uyg.)

Aktivite (Etkin Katılım)

Yakından Uzağa / Bugünden Geçmişe

- Birey çocukluğundan itibaren her davranışı ile çevresine alışmaya ve adapte olmaya çalışır. Bu yüzden öğretim, **yer**, **yaşantı** ve **zaman** açısından çocuğun **yakın ilgisinden uzağa** doğru düzenlenmelidir.
- Bu doğrultuda öğrenciye kazandırılması planlanan **içerik**, **bu içeriğe ait örnekler**, **problemler** ve **olaylar** **hem mekân hem de zaman açısından** yakından başlayarak uzağa doğru düzenlenmelidir.

Not: Sürecin her yerde yakından uzağa doğru olabilmesi için programların “**esneklik**” özelliğinden yararlanılarak bulunduğu bölgeye göre yeniden düzenlenmesi gerekir.

Mekânsal Dizilim

Yakından Uzağa

Zamansal Dizilim

Bugünden Geçmişe

Güncellik (Aktüalite)

❖ Güncellik ilkesi sorularda üç farklı şekilde karşımıza çıkabilir.

Bunlar:

- ✓ Kullanılan örneklerin öğrencilerinde içinde yaşadığı zaman diliminde meydana gelen **en yakın tarihte yaşanmış ve hala hafızalarda tazeliğini koruyan** durumlar arasından seçilmesi güncellik ilkesi ile ilgilidir.
- ✓ Bilgilerin hızla değiştiği günümüzde öğretmenlerin alanlarına ait yeni gelişmeleri yakından takip ederek **alan bilgilerini sürekli yenilemesi** gerekmektedir. Bu nedenle **yapılandırmacılık kuramı “öğretmende bir öğrenendir.”** tezini öne sürmektedir.

Güncellik (Aktüalite)

- ✓ Derslerde ve planlamalarda **özel gün ve haftalara yönelik etkinliklere yer verilmesi** yine güncellik ilkesi ile açıklanmaktadır. Olayın üzerinden yıllar geçse de yıl dönümlerinde bugünlerin anılması gündemde ki bir konuya yer verilmesi anlamına gelmektedir.

Not: “29 Ekim Cumhuriyet Haftası” nedeni ile okullarda Cumhuriyetin ilanına ilişkin etkinlikler düzenlenmesi;

- Ülkenin tüm okullarında kullanılan programlarda özel gün ve haftaların aynı günde yer alması programların **genel ve değişmez olma özelliği** ile ilgilidir.
- Cumhuriyet Haftası nedeniyle tüm derslerin bu konuyu ortak bir şekilde ele alıp incelemesi ise **disiplinler arası yaklaşım** olarak ifade edilmektedir.

Bütünlük

1. Bireyi tüm yönleri ile geliştirmek esastır.

- ✓ Hem bilişsel hem duyuşsal hem de psikomotor yönden
- ✓ Sahip olduğu tüm zeka alanları ile geliştirmek,

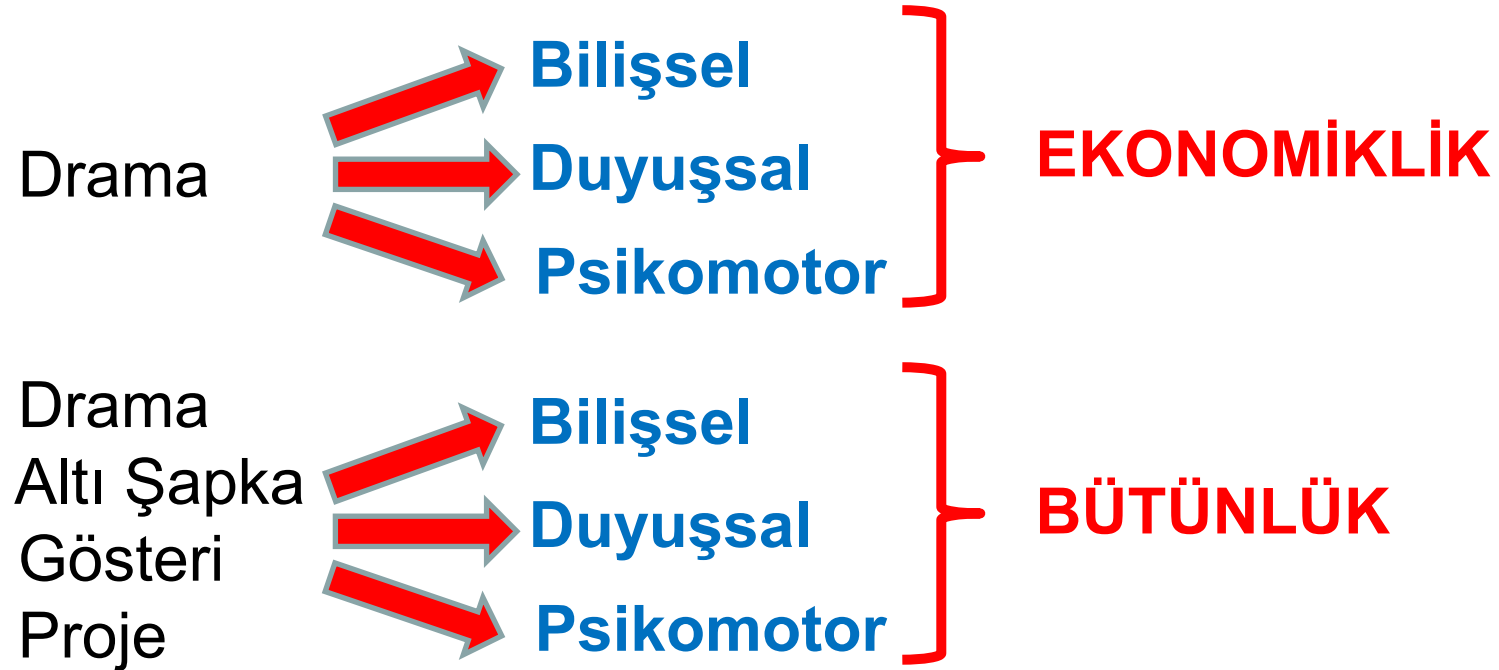
Farklı Yöntem ve Teknikler

2. Anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmek adına konu bütünlüğü sağlanmalıdır.

- ✓ Kavram haritaları
 - ✓ Geniş alan tasarımı
 - ✓ Disiplinler arası yaklaşım
-
- Fen ve Teknoloji
Sosyal Bilgiler
Hayat Bilgisi

Ekonomilik (Tasarruf)

- En az **zaman**, en az **emek** ve en az **PARA** harcayarak **öğrenme hedeflerine en iyi şekilde ulaştırılan** uygulamaların tercih edilmesidir.
- Ekonomikliğı sağlamada **en etkili yol planlı ve programlı** hareket edilmesidir.

Bilinenden Bilinmeyene

- Öğrenme-öğretme sürecinde, yeni öğrenilecek bilgi ve becerilerin daha önceden öğrenilmiş bilgi ve beceriler ile ilişkilendirilerek öğretilmesidir.
- Öğretmenlerin dersin başında ön öğrenmeleri hatırlatmasının iki farklı gerekçesi olduğundan bu durum iki farklı ilkeyle de açıklanabilmektedir.

Önceki öğrenilenlerin yeni konunun **ön koşulu** olması nedeniyle, **yeni konuya sağlam bir temel oluşturmak** ve **yeni konuyu daha iyi öğretebilmek** amacı gözetilmişse

?

Öğrencilerin **ön öğrenmelerinin düzeyinin birbirinden farklı olması** nedeniyle yapılıyorsa bu kez bireysel farklılıkları göz önüne almaya çalıştığı için

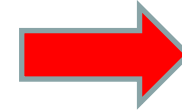

?

Bilinenden Bilinmeyene

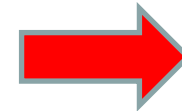
- Öğrenme-öğretme sürecinde, yeni öğrenilecek bilgi ve becerilerin daha önceden öğrenilmiş bilgi ve beceriler ile ilişkilendirilerek öğretilmesidir.
- Öğretmenlerin dersin başında ön öğrenmeleri hatırlatmasının iki farklı gerekçesi olduğundan bu durum iki farklı ilkeyle de açıklanabilmektedir.

Önceki öğrenilenlerin yeni konunun **ön koşulu** olması nedeniyle, **yeni konuya sağlam bir temel oluşturmak** ve **yeni konuyu daha iyi öğretebilmek** amacı gözetilmişse

**Bilinenden
Bilinmeyene**

Öğrencilerin **ön öğrenmelerinin düzeyinin birbirinden farklı olması** nedeniyle yapılıyorsa bu kez bireysel farklılıkları göz önüne almaya çalıştığı için

**Öğrenci Düzeyine
Uygunluk**

Bilinenden Bilinmeyene

- Yapılandırmacılık ve anlamlı öğrenme modellerinin her ikisi de bilinenden bilinmeyene ilkesini temele almaktadır. Aradaki **en önemli fark** ise;
 - ✓ Anlamlı öğrenme modelinde bu ilişkilendirmeyi **öğretmen** yaparken,
 - ✓ Yapılandırmacılık modelinde ise bu ilişkilendirme ve anlamlandırma **bizzat öğrenci tarafından** yapılmaktadır.
- **Doğrusal yaklaşımın** kullanıldığı ve konu birimlerinin arasında ön koşulluğun bulunduğu durumlarda bu ilke temele alınmak **ZORUNDADIR**.

Bilinenden Bilinmeyene

- Doğrusal yaklaşımın kullanıldığı ve konu birimlerinin arasında ön koşulluğun bulunduğu durumlarda bu ilke temele alınmak **ZORUNDADIR**.

Not:

- ✓ Konuların diziliminde temele alınan kriter ön koşulluk ise **BİLİNENDEN BİLİNMEYENE**,
- ✓ Eğer zorluk derecesi ise **BASİTTEN KARMAŞIĞA** ilkesi doğru cevap olacaktır.

Hayatilik (Yaşama Yakınlık)

- Hayatilik ilkesi doğrultusunda öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciye kazandırılmaya çalışılan bilgi ve beceriler, o öğrencinin **günlük hayatta kullanabileceği, işine yarayan, ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek türden** bilgi ve beceriler olmalıdır.
- Amaç **durağan bilgiler yerine kullanılabilir bilgilerin** öğretilebilmesini sağlamaktır.
- Yaşama yakınlık ilkesine göre **okul hayata hazırlık değil, hayatın ta kendisi** olmalıdır.

NOT: Hayatilik ilkesini göz önüne almak isteyen bir öğretmenin atması gereken **ilk adım ilgi ve ihtiyaçları tespit etmek** olacaktır.

Hayatilik (Yaşama yakınlık)

- ✱ Hayatilik ilkesinin bütün okullarda uygulanabilmesi için programların hangi özelliğinden yararlanılmalıdır?
- ✱ Hayatilik ilkesinin derslerde uygulanması programların hangi özelliğine de katkı sağlamaktadır?

Programın Özellikleri

- ✱ Çerçeve Olma
- ✱ Esnek Olma
- ✱ İşlevsel Olma (işe vuruk olma)
- ✱ Değişmez ve Genel Olma
- ✱ Uygulanabilir Olma
- ✱ Dinamiklik (yenilenebilir olma)
- ✱ Uyumlu olma
- ✱ Bilimsel Olma

Hayatilik (Yaşama Yakınlık)

- Her bölgenin gereksinimleri birbirinden farklı olduğu için **HAYATİLİK** ilkesinin her yer de uygulanabilmesi için programların **ESNEKLİK** özelliğinden yararlanılması gerekir.
- Derslerde **HAYATİLİK** ilkesinin temele alınması aynı zamanda programların **İŞLEVSELLİK** kazanabilmesi içinde son derece önemlidir.

Hayatilik (Yaşama Yakınlık)

- Öğrenciye ihtiyaç duyduğu, işine yarayan, faydalı olabilecek ve gerçek hayatta kullanılabileceği bilgilerin öğretilmesi

Transfer

- Bireyin sahip olduğu **bilgi, beceri** ve **deneyimleri** farklı durumlara **aktararak** kullanabilmesi **TRANSFER** ilkesidir.

- ✓ Dersten – Derse,
- ✓ Dersten – Günlük Yaşama
- ✓ Dersten – Teste ve Sorulara
- ✓ Dünden – Bugüne ve Yarına

Transfer Olabilir.

- Transfer ilkesinin düşünme becerilerindeki karşılığı **yansıtıcı düşünme** becerisidir.

HAYATİLİK

TRANSFER

Açıklık - Ayanilik - Nesnellik

❖ Açıklık ilkesinin iki farklı anlamı bulunmaktadır;

1. Öğretmenlerin kullandığı dilin, işlenen konuların, verilen örneklerin, kullanılan kavram ve sözcüklerin öğrenciler tarafından kolayca anlaşılabilir şekilde **açık**, **sade** ve **anlaşılır** olmasıdır.

NOT:

- Açıklık ilkesinin göz önüne alınması ve bu doğrultuda açık sade ve anlaşılır bir dil kullanılması **ÖNCESİNDE öğrenci düzeyine uygunluk** ilkesinin göz önüne alınması ile mümkündür.
- Bu durumun aynısı **somuttan soyuta** ilkesi içinde geçerlidir. Yani ilköğretim kademesinde öğrencileri için içeriği somut hale getirmeye çalışan bir öğretmen daha öncesinde **öğrenci düzeyine uygunluk** ilkesini göz önüne aldığı için bu davranışı sergilemektedir.

Açıklık - Ayanilik - Nesnellik

Açıklık ilkesinin iki farklı anlamı bulunmaktadır;

2. Açıklık ilkesinin bir diğer anlamı ise anlaşılması güç ve karmaşık bir konuyu **daha anlaşılır** ve **kalıcı hale** getirmektir.

NOT:

- **Somuttan soyuta ilkesinde** materyalin kullanımı, **öğrencinin zayıf olan algılama kapasitesini artırma amacı** taşırken,
- **Açıklık ilkesinde** ise anlaşılması güç ve karmaşık bir konunun daha iyi anlaşılmasını, daha kolay öğrenilmesini ve daha kalıcı hale gelmesini sağlama amacı taşımaktadır.
- Somutluğun sağlanması adına **tek bir materyal yeterli olabilirken**, açıklık ilkesinde anlaşılması güç ve karmaşık bir konunun daha anlaşılır ve kalıcı hale gelmesi için **birden fazla materyal kullanılması ve etkinliklerin düzenlenmesi** söz konusudur

Somuttan Soyuta

- Piaget'ye göre insanların zihinsel gelişimi somuttan soyuta doğru olmaktadır. Piaget, 11 yaşından küçük bireylerin sadece somut yollarla öğrenebileceği görüşünü savunmaktadır. Bu nedenle öğrenci, **dersin konusu ile ilgili materyallerle doğrudan karşı karşıya getirilmelidir.**
- Özellikle **okul öncesinde** ve **ilköğretim I. kademe** de yer alan öğrenciler gözle görebildikleri ve elle tutabildikleri durumlarda daha iyi öğrenmektedirler.
- Dolayısıyla somuttan soyuta ilkesi okul öncesi ve ilköğretim I. kademe için büyük bir öneme sahiptir ancak kullanım alanı eğitimin sadece **bu kademeleri ile sınırlı değildir.**
- Bu doğrultuda **demokrasi, özgürlük, adalet** ve **cesaret** gibi soyut kavramlar mutlaka çocukların **görebileceği, dokunabileceği ve duyu organları ile algılayabileceği şekilde** somut hale getirilmelidir. Bu noktada çocukların materyallerle etkileşime geçmeleri somutluğun sağlanmasında oldukça etkilidir.

İş-Aktivite / Etkin Katılım Yaparak-Yaşayarak Öğrenme

- Öğrenci **ne kadar çok duyu organı** ile öğrenme-öğretme sürecine katılırsa öğrenmeler o kadar kalıcı olur.
- Bu nedenle **en kalıcı öğrenmeler yaparak yaşıyarak** öğrenmelerdir.
- Etkin katılımı sağlamanın **en önemli koşulu öğrenciye görelilik** ilkesini göz önüne alarak **farklı yöntemler ve teknikler** ile herkese hitap edebilmektir.

**Farklı yöntem ve teknikler
uygulamak**

-
- I. Öğrenci düzeyine uygunluk
 - II. Aktivite
 - III. Bütünlük
 - III. Açıklık

DÜŞÜNME BECERİLERİ

YANSITICI DÜŞÜNME (transfer)

- Yansıtıcı düşünme becerisinin geliştirilmesinin amaçlandığı bir sınıfta öğrencilerin en az **kavrama** basamağında olması gerekirken, öğretmenlerin ise en az **uygulama** basamağında beceri kazandırması gerekmektedir.
- Herhangi bir yerde **öğrendiklerini başka bir yere transfer edip, aktarıp** kullanabilirler.
- Kendilerinin ya da başkalarının deneyimlerinden **ders çıkararak**, bu çıkardığı dersi ve **edindiği tecrübeyi ilerleyen yaşantılarına aktarırlar**.
- Bu sayede yapılan bir **hatayı ikinci kez tekrarlamazlar**.
- Değişime açık bireylerdir ve açık fikirlidirler. **İçten denetimlidirler ve öz eleştiri** yapabilirler.
- Kararlarını kendileri alırlar ve aldıkları bu kararların sorumluluğunu taşırlar.
- **Dikkatli, tutarlı ve alternatifli** düşünebilen bireylerdir.

ELEŞTİREL DÜŞÜNME

- Eleştirel düşünme becerisi Bloom Taksonomisinin **değerlendirme** basamağında geliştirilebilen bir düşünme becerisidir ve temelinde **analitik düşünme** yer almaktadır.

Eleştirel düşünen bireyin özellikleri;

- ❖ Çok sayıda soru üretir ve sorarlar. **Şüpheli** bir özelliğe sahiptirler.
- ❖ Karşılaştıkları bilgileri olduğu gibi kabul etmez, **kuşkuyla yaklaşır** ve **sorgularlar**.
- ❖ Bu bilgilerin doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamak amacıyla **derinlemesine araştırmalar** yaparlar.

NOT: Bu noktada **analitik düşünme** eleştirel düşünmenin temelini oluşturmaktadır.

- ❖ Bilginin kaynağına ulaşır, bu kaynağın güvenilirliğini sorgular ve olabildiğince fazla bilgi toplarlar
- ❖ Bütünü parçalarına ayırarak tek tek incelerler ve değerlendirmeleri yine bütüne yönelik olarak yaparlar.
- ❖ Elde edilen verileri bir **ölçüt (kriter)** karşılaştırarak **benzerlik** ve **farklılıkları** bulurlar.

NOT: Eleştirel düşünen bireyleri tarafsız ve objektif yapan en önemli özellikleri **olayları kendi görüşlerine göre değil, bir ölçüt ile kıyaslayarak karara bağlama** davranışlarıdır. Bu nedenle **nesnel** bir bakış açısına sahiptirler.

YARATICI DÜŞÜNME

- Bloom taksonomisinin **sentez** basamağında geliştirilebilen bir düşünme becerisidir. Yaratıcı düşünme becerisini geliştiren en önemli öğretim tekniği **beyin fırtınası** tekniğidir.

Yaratıcı Düşünmenin Aşamaları

1. HAZIRLIK
2. KULUÇKA
3. AYDINLANMA
4. DOĞRULAMA

METABİLİŞSEL DÜŞÜNME

- Metabilişsel (üst biliş) yaklaşımda, öğrenci kendisinin belirlediği hedefler doğrultusunda **öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak planlama yapar, ne aşamada olduğunu belirler ve süreçte ne kadar başarılı olduğunu gözlemleyerek öz değerlendirmesini** yaparlar.

Öğrenmeyi öğrenme becerisi olarak da tanımlanan bu beceriye sahip bireyler,

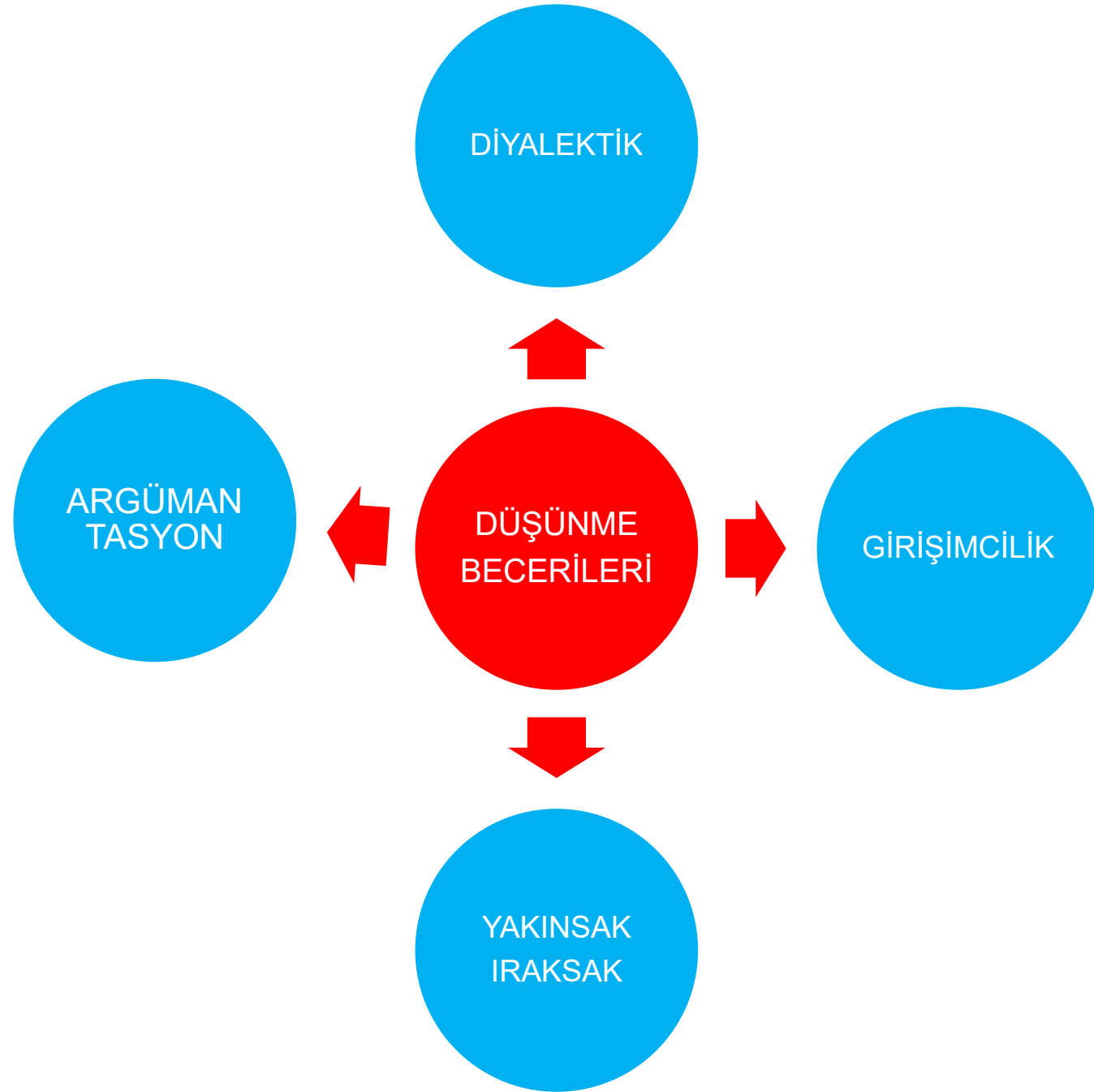
- Hangi öğrenme yönteminin etkili, hangilerinin etkisiz olduğunu bilir,
- Karşılaştığı bir görev için başarılı olacağını düşündüğü bir yaklaşım planlar,
- Öğrenme stratejilerini etkili biçimde kullanır,
- O anki öğrenme durumunu izler, bilgiyi başarılı bir şekilde öğrenip öğrenmediğini takip eder,
- Daha önce depolanmış bilginin geri çağırılması için etkili yöntemler düzenler.

ANALİTİK DÜŞÜNME

- Bir bütünü, onu oluşturan parçalarına ayırarak her parçanın **ayrıntılı bir şekilde analiz edilerek**, bütün ile nasıl bir ilişkide olduğunun saptanmasına dayalı bir düşünme becerisidir. Bu düşünme becerisine sahip birey detaylı analizleri neticesinde etkili bir **neden-sonuç ilişkisi** kurarak bir **çıkarıma** varırlar.

NOT:

- Analitik düşünme, **eleştirel düşünmenin** de temellerinde yer alır ve bu düşünme becerisinin gelişiminde rol oynar. Eleştirel düşünen bireyler bir bilgiyi olduğu gibi kabul etmek yerine doğruluğunu ispat etmek amacı ile **derinlemesine araştırma** yaptığı noktada aslında analitik düşünmeyi kullanmaktadırlar.
- **Balık kılçığı tekniği** analitik düşünme becerisini geliştirmede tercih edilebilecek etkili bir yöntemdir.
- Analitik düşünme becerisi **analiz** basamağında geliştirilebilir.

**Öğrenme – Öğretme
Modelleri
Yaklaşımları**

HARMANLANMIŞ ÖĞRETİM

- Bu yaklaşımda sınıf içi etkinlikler ile uzaktan eğitim olanakları birlikte kullanılır.
- Başka bir ifade ile eş zamanlı ve eş zamansız eğitimin bir arada kullanılıyor olmasıdır.
- Özellikle dil öğretiminde tercih edilen bu yaklaşımda bazı etkinlikler yüz yüze yapılırken bazıları ise uzaktan eğitim şeklinde yürütülmek

TERS YÜZ ÖĞRENME

- Öğretmenler müfredatta yer alan konularla ilgili önceden ders videolarını çeker.
- Öğrenciler derse gelmeden önce kendilerine verilen plan dahilinde bu ders videolarını izleyerek sınıfa gelirler.
- Bu sayede öğretmenler derste bu konuları anlatarak teorik bilgileri aktarmak yerine zamanının büyük bir bölümünü uygulamaya ayırır ve böylelikle öğrenciler bu pratikler sayesinde daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirir.

HİBRİT ÖĞRENME

- Bazı durumlardan ötürü eğitimin bir kısmının **yüz yüze** yapılırken bir kısmının da **uzaktan eğitim** ile yürütülüyor olması **HİBRİT ÖĞRENME MODELİ**'nin özelliğidir.

İŞBİRLİĞİNE DAYALI- KUBAŞIK ÖĞRENME

- Vygotsky tarafından ortaya konulan işbirlikli öğrenme modeli, öğrencilerin sınıf ortamında küçük **heterojen gruplar oluşturarak, ortak bir amaç doğrultusunda akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları**, her bir grup üyesinin diğer üyelerin öğrenmelerinden kendisi kadar sorumlu olduğu öğrenme öğretme yaklaşımıdır.
- En önemli faydası kazandırdığı **OLUMLU BAĞLILIK** özelliğidir.

Olumlu bağlılık; Grup üyelerinin her birinin “**birimizin başarısı ya da başarısızlığı grubun da başarısını etkileyecektir. Bu nedenle birbirimiz içinde mücadele etmeden, birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için anlayışı ile hare ket etmeliyiz**” düşüncesine ve bilincine ulaşmasıdır

- **Yüz yüze destekleyici etkileşim** ile grup üyeleri çalışma esnasında birbirlerini **güdüler, cesaretlendirir**, birbirlerine **yardım eder, rehberlik yapar** ve birbirlerinin **açığını kapatırlar**.

İŞBİRLİĞİNE DAYALI- KUBAŞIK ÖĞRENME

• Bireysel amaç

• Bireysel ödül

• Bireysel değerlendirme

• Bireysel sorumluluk

• Grup amacı

• Grup ödülü

• Grup değerlendirmesi

• **Bireysel değerlendirme**, grupta kimse kimseden geçinmesin ve herkes takımının başarısı için sarf ettiği çabanın değeri kadar puan alsın diye yapılır.

• **Grup değerlendirmesi** ise birbirleri için de mücadele etmeden ve takım olmadan bir yere varamayacaklarını anlasınlar diye (**olumlu bağlılık**) yapılır.

• Rekabet gruplar arasındadır ve liderlik asla bir kişiye verilmez. Grup içinde paylaştırılmıştır.

• **Eşit başarı fırsatı** 'nın bir gereği olarak herkese **en yetenekli olduğu alanda** görev verilir ve herkes kendi **kapasitesi göz önüne alınarak** değerlendirilir.

BEYİN TEMELLİ ÖĞRETİM

- Beyin parça ve bütünleri eş zamanlı olarak işler
- Beyin paralel bir işlemcidir
- Tematik (Bütüncül) yaklaşım benimsenmelidir
- Her beyin tektir, eşsiz ve benzersizdir. (**Bireysel farklılıklar**)
- Öğrenme fizyolojiyle ilgilidir
- Kaygı, korku ve stres öğrenmeyi azaltır; teşvik, güdüleme ve cesaretlendirme ise öğrenmeyi artırır. (**Olumlu sınıf iklimi**)
- Örüntü oluşturmada duygular önemlidir
- İki tür bellek sistemi vardır. Biri ezber bir diğeri anlamsal bellektir.
- Öğrenme bilinçli (kasıtlı) ve bilinçsiz (kasıtsız) süreçleri içerir
- Anlam arama doğuştan gelen bir özelliktir

PROBLEM ÇÖZME - PROJE

Problem Çözme (bilimsel) Basamakları

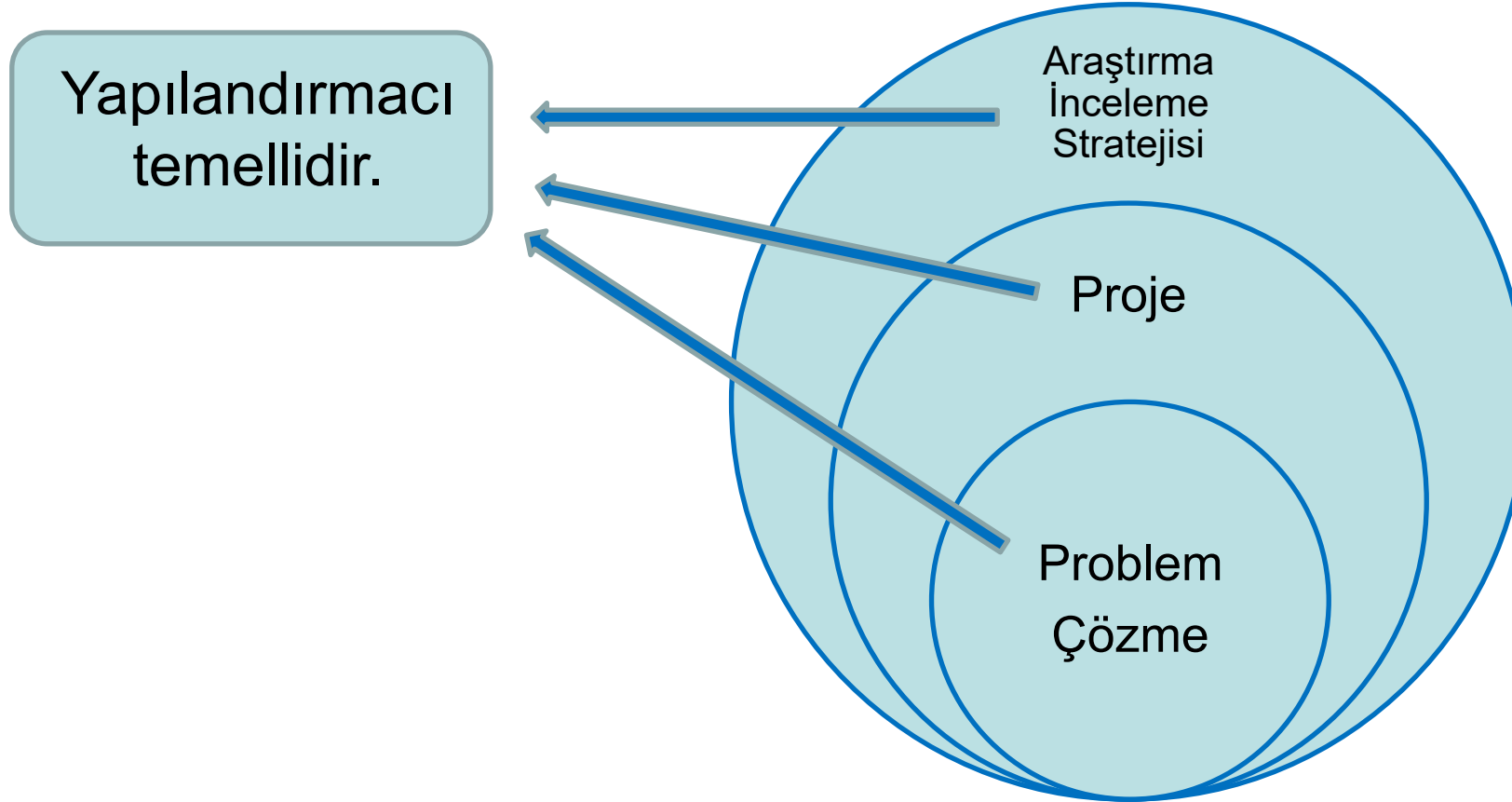
1. Problemin hissedilmesi ve farkına varılması
2. Problemin tanımlanması ve sınırlandırılması

Not: Bu aşamada problemin nedenlerini daha iyi tespit edebilmek adına balık kılçığı tekniğinden yararlanılır.

3. Problem hakkında bilgi toplanması
4. Olası çözüm yollarının (hipotezler, denenceler) oluşturulması
5. Uygun araç-gereçlerle veri toplama ve verileri analiz etme
6. Hipotezleri test etme
7. Çözüme ulaşma

Not: Bu aşamada problemin nedenlerini daha iyi tespit edebilmek adına balık kılçığı Bir problem durumu ile karşılaşıldığında ilk atılması gereken adım “problemin nedenini tespit etmek” olmalıdır. • Hipotezler problemin çözümünde etkili olmadığında yeniden “hipotez oluşturma” basamağına dönmelidir yararlanılır.

PROBLEM ÇÖZME - PROJE

PROBLEM ÇÖZME - PROJE FARKI

- Araştırma inceleme stratejisinin temelini oluşturan yöntemdir.
- Öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal yönden gelişmelerini sağlar.
- Tek bir disiplin üzerine odaklanılır.
- Problem durumu için bulunan çözüm önerisinden hariç ortaya somut bir ürün çıkmaz. (Çözüm yolu bir ürün değildir)
- Sınıf içi, sınıf dışı ve hatta okul dışında da uygulanabilmesi söz konusudur.
- Problem çözme sürecinin sonunda tıpkı proje tabanlı yaklaşımda olduğu gibi rapor hazırlanması söz konusudur ancak çalışmaların sınıfa sunulması ve tanıtılması proje tabanlı yaklaşımın özelliğidir.

- Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olmak üzere öğrencinin tüm yönleriyle geliştirir.
- Proje senaryoları disiplinler arası yaklaşıma uygun olarak tasarlanmalıdır.
- Problem çözmeye oranla daha fazla zaman, araç-gereç ve maliyet gerektirir.
- Süreç sonunda ortaya somut bir ürün çıkarılır. (Prob çöz. en temel farktır)
- Projenin bazı aşamaları sınıf içerisinde uygulansa da bu yaklaşım bir sınıf dışı öğretim tekniğidir.
- Bilgi işlem merkezi, kütüphane ve atölye gibi çalışma köşeleri oluşturulmalıdır.
- Çalışmalar raporlaştırılır ve problem çözmeden farklı olarak bu çalışmaların sınıfa **sunulması** ve **tanıtılması** söz konusudur okul

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

Piaget, Bruner, Vygotsky, J. Dewey, Ausubel, Bandura, Vico, Kant, Hegel, Kagan, Glasersfeld

- Piaget'nin zihinsel gelişim kuramının görüşlerini temele alarak, dengeleme süreci üzerine inşa edilmiş bir öğretim yaklaşımıdır. (**Bilişsel yapılandırmacılık**) (**Piaget**)
- Bu nedenle öğrenciyi aktif hale getirmek için dersin başında dengesizlik oluşturmak, kaos ve çelişki ortamı yaratmak etkili bir adım olarak görülmektedir. (**Piaget**)
- Önemli olan düzenlenmiş ve organize edilmiş bir içeriğin öğrencilere sunulması değil, bilginin öğrenci tarafından keşfedilmesidir. (**Bruner**)
- Sarmal yaklaşım benimsenmektedir. (**Bruner**)
- Yeni bilgiler, önceki bilgilerle ilişkilendirerek anlamlı öğrenmenin oluşması sağlanmalıdır. (**Ausubel**)
- İkincil veri kaynakları yerine **birincil veri kaynakları** kullanılmalıdır. (**Bandura**)

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLER

- Öğrenci yeni bilgiyi önceki öğrenmeleri ile ilişkilendirerek bilgiyi **yeniden yorumlar, anlamlandırır, sentezler, oluşturur, inşa eder ve geliştirir.**
(**Bilinenden bilinmeyene**)
- Yapılandırmacılık kuramına göre bilgi öğrenen tarafından aktif bir şekilde **oluşturulduğundan** öğrenenin **öznel etkileşimine** bağlıdır.
- Bu yüzden **bilgi asla bireyden bağımsız değildir.**
- Süreç **temel kavramlar etrafında şekillenir** ve tümdengelimsel bir anlayış ile bütünden parçaya doğru ilerler.
- Bilgiler hızla değiştiği için **öğretmende bir öğrenendir.** Araştırmaya öğrenmeye ve keşfetmeye devam eder.
- Süreç öğretmen tarafından yapılandırılmaz. Süreci planlayan, kara veren uygulayan ve yürüten öğrencidir.
- İçerik öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillenir ve harcanacak zaman asla önceden tam olarak kestirilemez.

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. Giriş

2. Keşfetme →

Öğrencinin en aktif olduğu aşamadır.

3. Açıklama →

Öğretmenin en aktif olduğu aşamadır.

4. Derinleştirme

5. Değerlendirme

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. **GiriŖ**
2. KeŖfetme
3. Açıklama
4. DerinleŖtirme
5. Değerlendirme

- Bu aŖamada öğretmen, öğrencilerin **dikkatini çekmek, derse karŖı ilgi oluŖturmak ve merak duygusunu uyandırmak** için çalıŖmalar yürütür.
- Bu doğrultuda sürecin baŖında öğrencilere bir soru ya da bir tartiŖma konusu yönelterek bunun üzerinde “**neden?**” diye düşündürölmeleri söz konusudur. Böylece **merak duygusu tetiklenmiŖ ve kaos ortamı yaratılmıŖ** olur.
- Öğretmen aynı zamanda bu aŖamada öğrencilerinin **ön bilgilerini ve kavram yanılgılarını da ortaya çıkarmaya** çalıŖır.

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. GiriŖ

2. KeŖfetme

3. Açıklama

4. DerinleŖtirme

5. Değerlendirme

- Öğrencinin **en aktif** olduğu aŖamadır.
- Öğrenciler birincil veri kaynaklarını kullanarak bilgiyi araŖtırır elde eder ve kullanır.
- Bu bilgileri kullanmalarına yardımcı olacak laboratuvar etkinlikleri yapılır.
- Öğrenciler birlikte çalışır, kendi kararlarını kendileri verirler.
- Bir problem durumun soru ve fikir üretir.
- Ürettikleri hipotezlerle ilgili veri toplar, analiz eder ve çözüme ulaşırlar

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. GiriŖ

2. KeŖfetme

3. Açıklama

4. DerinleŖtirme

5. Değerlendirme

- Öğretmenin **en aktif olduğu** aşamadır.
- Öğretmen öğrencilerin **kavram, ilke ve genellemelere ulaşacağı öğretim etkinliklerini düzenler** ve onlara rehberlik ederek kafalarındaki soru işaretlerini gidermeye çalışır.
- Öğrenciler ise **öğretmenlerinin rehberliğinde keşfettikleri ilke ve genellemeleri sınıfa açıklar ve sınıfta tartışma ortamı yürütölür.**

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. GiriŖ

2. KeŖfetme

3. Açıklama

4. DerinleŖtirme

5. Değerlendirme

- Öğretmen öğrencileri için **edindikleri tecrübeyi ve bilgi birikimini daha farklı, karmaşık ve zor durumlara transfer ederek yeni deneyimler** kazanabilecekleri ortamlar hazırlar.
- Öğrenciler de böylece **öğrendiklerini derinleştirir ve kapsamını** genişletir.
- Daha önceki öğrendiklerini yeni kavram ve öğrenmelerle ilişkilendirir.
- **Anahtar kelimeler**; transfer etmek ve yeni kazanımlar elde etmektir.

YAPILANDIRMACILIK (OLUŖTURMACILIK)

5E MODELİ

1. Giriş

2. Keşfetme

3. Açıklama

4. Derinleştirme

5. Değerlendirme

- Öğretmen öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve yeteneklerini değerlendireceği ortamı sağlar.
- Öz değerlendirme becerisinin gelişebilmesi için öğrencinin de değerlendirme sürecine dahil edilebileceği araçlar kullanılır.
- Performans değerlendirme veya portfolyo gibi.

Çoklu Zeka Kuramı (Gardner)

- Gardner'a göre zeka doğuştan getirilir, sonradan geliştirilebilir ve bir başkasına öğretilir.
- Zeka bir bütündür ve kendi içerisinde dallara ayrılır. Yani zeka tekil değil çoğuldur.
- Zeka alanları birbirinin gelişiminde etkilidir.
- Bireysel farklılıkları göz önüne alabilmenin ve bütün zeka alanlarını belirli oranlarda geliştirebilmenin en iyi yolu farklı yöntem ve teknikler uygulamaktır.
- Bu kurama en uygun değerlendirme aracı **portfolyo'lardır.**)
- Bu kurama en uygun içerik yaklaşımı **Çekirdek** (Core) yaklaşımıdır.,
- Bu kurama en uygun yöntem **istasyondur**

Çoklu Zeka Kuramı (Gardner)

1. **Sözel / Dilsel zeka:** Şairler, gazeteciler
2. **Müziksel zeka (Ritmik):** Müzisyenler
3. **Sosyal zeka (Kişiler arası):** Öğretmenler, psikologlar, politikacılar, din adamları
4. **Bedensel zeka (Kinestetik):** Dansçılar, sporcular
5. **Doğacı zeka:** İzci ve dağcı
6. **Görsel (Uzamsal) zeka:** Ressam, mimar, pilot, heykeltıraş
7. **Mantıksal (Matematiksel) zeka:** Bilim adamları, muhasebeci
8. **İçsel / Kişisel / Öze dönük zeka:** Birey kendisini çok iyi tanır. Bireysel çalışmaktan zevk alırlar.

KOLB'un YAŞANTISAL ÖĞRENME MODELİ

AKTİF YAŞANTI

- Bizzat kendi deneyimleri ile yaparak yaşayarak öğrenmeyi severler.
- Davranışın hemen ardından dönüt beklerler.
- Dışa dönük, sosyal ve girişken bireylerdir. Bu yüzden grupta yapılan etkinliklere katılmaktan daha çok zevk alırlar.
- Risk alabilir ve sabırsız bireylerdir.
- Parçadan - Bütüne doğru yol almayı yani **tümevarımı** tercih ederler.

SOMUT YAŞANTI

- Hissederek ve dokunarak duyu organları yoluyla öğrenmeyi severler.
- Planlı, programlı ve sistematik çalışamazlar. Bu nedenle kendilerini yönlendiren, rehberlik eden bir otoriteye ihtiyaç duyarlar.
- Bir buluş ortaya koymaktan ve keşfetmekten hoşlanırlar. Sezgi yoluyla problem çözerek öğrenirler.

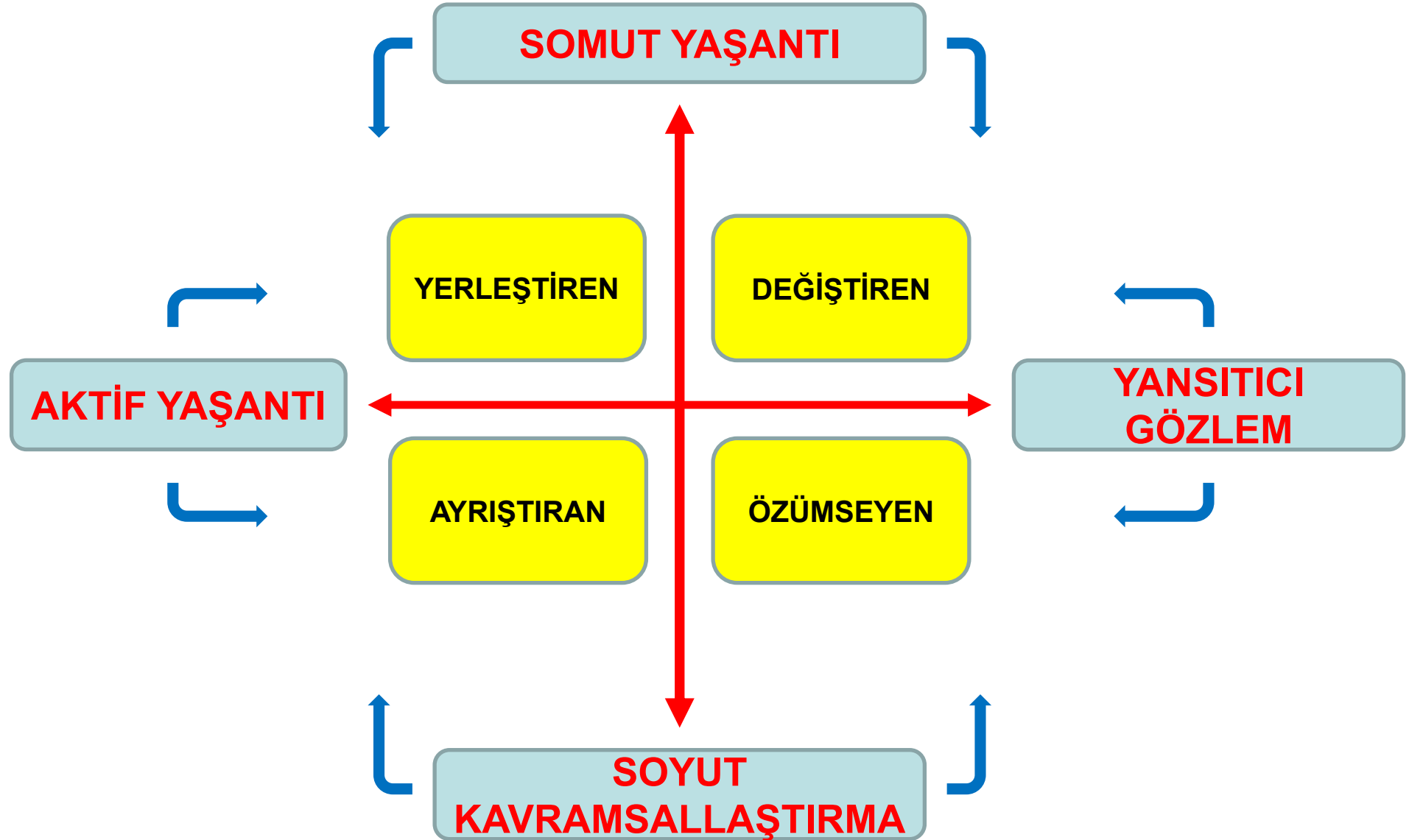
YANSITICI GÖZLEM

- Bir başkasını izleyerek, dinleyerek ve gözlemleyerek öğrenmeyi severler.
- Dinlediklerinin özünü kavramak nasıl?, neden? ve niçin? gibi soruların cevabını ararlar.
- İçe dönüklerdir. Bireysel çalışmayı tercih ederler.
- Risk almazlar. Dikkatli, tutarlı ve sabırlı bireylerdir. Son bir kez daha inceler ve karar verirler.
- Bütünden - Parçaya doğru yol almayı yani **tümdengelim**'i tercih ederler.

SOYUT KAVRAMSALLAŞTIRMA

- Düşünerek, akıl yürüterek ve zihinsel aktiviteleri kullanarak öğrenmeyi tercih ederler.
- Fikirlerin mantıksal analizini yaparlar.
- Planlı, programlı ve sistematik çalışır, herhangi birinin otoritesine, rehberliğine ve desteğine ihtiyaç duymazlar.
- Bilimsel yollara önem verirler.

KOLB'un YAŞANTISAL ÖĞRENME MODELİ

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

Öğrenme Türleri

1. Zihinsel (entelektüel) Beceriler

2. Sözel Bilgi Becerisi

3. Tutum Öğrenmesi

4. Psikomotor Öğrenmeler

5. Bilişsel Stratejiler

- İşaret Öğrenme

- Uyarıcı Tepki Bağı ile Öğrenme

- Zincirleme

- Sözel İlişkilendirme

- Ayırt Etme

- Kavram – Sembol – Dil Öğ.

- İlke – Kural – Formül Öğ.

- Problem Çözme

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

Öğrenme Türleri

1. Zihinsel (entelektüel) Beceriler

2. **Sözel Bilgi Becerisi**

- Bloom taksonomisinde “**bilgi**” düzeyine karşılık gelmektedir. Herhangi bir beceriye ilişkin **teorik bilgilerde** bu öğrenme türünde yer almaktadır.

- Bilgi basamağında yer alan **hatırlama, söyleme, kavramı kitaptaki şekliyle tanımlama, açıklama ve yazma, sayma, sıralama, eşleştirme, bilme ve ifade etme** gibi beceriler bu öğrenme türünde yer alır.

3. Tutum Öğrenmesi

4. Psikomotor Öğrenmeler

5. Bilişsel Stratejiler

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

Öğrenme Türleri

1. Zihinsel (entelektüel) Beceriler

2. Sözel Bilgi Becerisi

3. **Tutum Öğrenmesi**

4. Psikomotor Öğrenmeler

5. Bilişsel Stratejiler

- Bloom taksonomisinin **duyuşsal alana** karşılık gelen becerilerini barındırmaktadır.
- Duyuşsal alanla ilgili **sevmek, değer vermek, arzu etmek, istemek, tercih etmek, saygı duymak, tepkide bulunma, kişilik haline getirme, gönüllü olmak ve seçmek** gibi durumlarla birlikte;
- Birde bu duyguların olumsuzluğu da tutum öğrenmesi içinde yer almaktadır.

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

Öğrenme Türleri

1. Zihinsel (entelektüel) Beceriler

2. Sözel Bilgi Becerisi

3. Tutum Öğrenmesi

4. Psikomotor Öğrenmeler →

5. Bilişsel Stratejiler

- Sözel bilgi becerileri **teorik bilgileri** kapsıyorken Psikomotor öğrenme türü ise bu **teorik bilgilerin uygulamaya geçirilmesi** anlamına gelmektedir. **Örneğin:** Arabanın nasıl sürüldüğünü bilmek sözel bilgi becerisi iken; arabayı sürebilmek ise psikomotor öğrenmedir.
- Psikomotor becerilerle birlikte, **maket veya model hazırlama, hat sanatı uygulama, güzel yazı yazma, resim çizme ve heykel yapma, çini süsleme** gibi el becerileri bu öğrenme türünde yer almaktadır.

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

Öğrenme Türleri

1. Zihinsel (entelektüel) Beceriler

2. Sözel Bilgi Becerisi

3. Tutum Öğrenmesi

4. Psikomotor Öğrenmeler

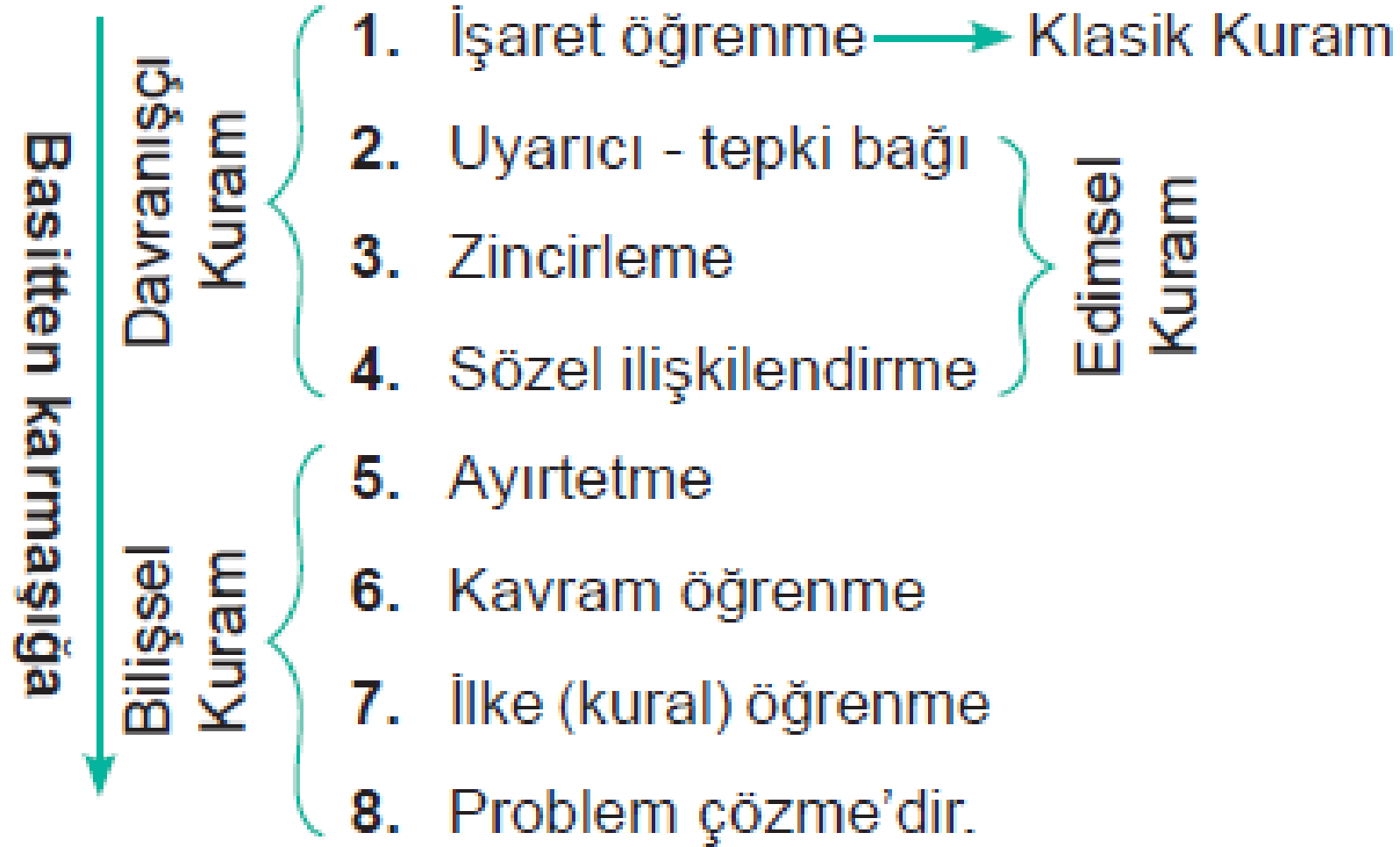
5. Bilişsel Stratejiler

- Herkesten farklı, sıra dışı, orijinal, özgün ve yaratıcı fikirler ve çözüm önerileri sunabilmek

- Öğrenmeyi Öğrenme becerisine sahip Metabilişi gelişmiş bireylerdir.

Bilişsel / Zihinsel Becerilerin Hiyerarşik Dizilişi

ÖĞRETİM DURUMLARI MODELİ / Gagne

ÖĞRETİM SÜREÇLERİ (İÇSEL)	ÖĞRETİM DURUMLARI (DIŞSAL)	
Dikkat – Tetikte olma	Dikkat çekme	GİRİŞ
Beklenti oluşturma	Hedeften haberdar etme	
Çalışan belleği harekete geçirme	Ön bilgileri hatırlatma	
Seçici algı oluşturma	Uyarıcı materyalleri (içeriği) sunma	GEÇİŞ
Uzun süreli belleğe kodlama	Öğrenciye rehberlik etme	GELİŞME
Tepkide bulunma	Davranışı ortaya çıkarma	
Pekiştireç	Dönüt ve düzeltme yapma	
Süreç ve sonuç değerlendirmesi	Performansı değerlendirme	SONUÇ
Hatırlamayı sağlama	Transfer ve kalıcılığı sağlama (Ev ödevi, tekrar, özet gibi)	